

VISI LIETUVOS ŽEMĖS ŠVENTIEJI, MELSKITE DIEVĄ UŽ MUS!

STAČIATIKIŲ LIETUVA

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios laikraštis

2023 m. gruodis Nr. 13

www.orthodoxy.lt

facebook.com/orthodoxy.lt

„Stačiatikių Lietuva“ jau ir eteryje

► Naujosios laidos užsklanda. Laida ir laikraštis vadinasi vienodai - „Stačiatikių Lietuva“.

► Į eterį laida transliuojama iš Skaisčiausiosios katedros.

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios YouTube kanalas 2023 m. gruodžio 3 transliavo pirmą, bandomąją laidą „Stačiatikių Lietuva“.

Naujosios laidos įrašą galima rasti socialiniame tinklalapyje, Arkivyskupijos paskyroje ir oficialioje Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios (LSB) paskyroje *orthodoxy.lt*. Laidoje bus operatyviai pasakojama apie svarbiausius ir įdomiausius LSB įvykius.

Laidą numatoma rengti reguliariai. Pasak vyriausiojo programos redaktoriaus, Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos Komunikacijos ir leidybos skyriaus pirmininko Maksimo Rogalskio, tolesnis laidos likimas priklausys nuo to, ar ji bus paklausi bei nuo tikinčiųjų stačiatikių paramos. Laidos pavadinimas bus toks pat kaip ir LSB mėnraščio - „Stačiatikių Lietuva“.

Metropolitas Inokentijus apie Advento pasninką

2 psl.

„Garsų teologija“ Trakų vyskupas Ambrosijus

4 psl.

Aušros vartų koplyčios istorija

6 psl.

Bažnyčios naujienos

7 psl.

„Velniai ir malonė“ Josifo Zeteišvili pasakojimas

8 psl.

Prasidėjo kalėdinė akcija „Gailestingumo angelas“

Visą lapkričio mėnesį Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios socialinio skyriaus darbuotojai rinko šiltus drabužius benamiams.

Baigiantis mėnesiui Lietuvos Švč. Charitinos Lietuvaitės Seserijos gailestingumo seserys kasmetinės akcijos „Sušildyk benamį“ metu surinktus daiktus - avalynę, kojines, kepures, pirštines, sportines kelnes - perdavė Vilniaus nakvynės namų, esančių Kojalavičiaus g -je, darbuotojams.

Pasak šios įstaigos socialinio darbo organizatorės Anos Likovskienės, nakvynės namų darbuotojai dėkoja už šią paramą.

„Jos ištis labai reikia. Nakvynės namų globotiniai džiaugiasi, kada juos kas nors aplanko, ypač jiems mieli tie lankytojai, kurie jaučia pagarbą šių namų gyventojams, elgiasi nuoširdžiai, ateina su gera nuotaika, taip pat atneša ko-

kių nors jiems reikalingų daiktų“, - sakė A. Lichkovskienė.

Seserijos narės benamius reguliariai lanko jau nuo 2015 m.

Lietuvos Seserijos vyresnioji sesuo Liudmila Kalošina pasakoja: „Mūsų tarnystė tikslas - padėti šioms žmonėms atsitokėti, atsigauti ir gręžtis į Dievą, apmastyti savo gyvenimą ir ateiti į šventovę. Kartais pavyksta pasiekti šį rezultatą“.

Vos pasibaigus vienai labdaros akcijai, jau prasideda kita: nuo gruodžio 7 d. iki Stačiatikių Šv. Kalėdų vyks taip pat jau tradicine tapusi akcija „Gailestingumo angelas“. Jos metu Seserija rinks dovanas ir kanceliarijos priemones vaikams su raidos sutrikimais, tarp jų - turintiems Dauno sindromą ir cerebrinę paralyžių. Norint savo indėliu prisidėti, galima kreiptis į Šventosios Dvasios vienuolyno Socialinę tarnybą (Aušros Vartų g. 10, Vilnius). Papildoma informacija teikiama tel.: +37065571123.

► Vaikų ir jaunimo pensionato auklėtiniai su socialinės tarnybos savanoriais.

ISSN 2783-7173
9 772783 717000

Apie Advento pasninką ir ne tik

Vilniaus ir Lietuvos
metropolitas **INOKENTIJUS**

Brangūs broliai ir seserys Kristuje! Įžengėme į šventojo Advento laikotarpį, per kurį ruošiamės didžiausio pasaulio istorijos įvyki - mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Gimimo - šventimui. Kaip sutiksime šią didžiąją šventę, kaip parengsime savo širdis, kad jos prisipildytų dvasinio džiaugsmo, kurį mums suteikia Dievo Įsikūnijimo patirtis?

Krikščioniškas gyvenimas neišivaizduojamas be dvasinių žygdarbių, t. y. be pastangų, kurias kiekvienas iš mūsų privalo dėti tam, kad su Šventosios Dvasios pagalba išsilaisvintume iš nuodėmės jungo ir aistrų viešpatavimo, išgrynintume savo širdis ir ryžtingai vykdytumėme Viešpaties valią. Visų mūsų pastangų ir asmeninių dvasinių pasiekimų tikslas - užtikrinti, kad Šventoji Dvasia apsigyventų mūsų širdyse.

Pasninkas čia užima ypatingą vietą. Tai yra viena veiksmingiausių priemonių mūsų nematomoje dvasinėje kovoje. To mus moko mūsų Bažnyčia. Apie tai mums pasakoja šventųjų gyvenimai. Pasninkas - tai laikas, kai turėtume būti ypač dėmesingi savo vidiniam dvasiniam gyvenimui. Pasninko dienos skirtos tam, kad galėtume sulėtinti kasdienybės rutiną ir įsigilinti, pažvelgti į savo vidų, ypatingą dėmesį skirdami savo širdžiai, mintims ir troškimams.

Pasninkas - taip pat yra atgailos už padarytas nuodėmes ir intensyvios kovos su aistromis metas. Tai padaryti mums padeda pasninkinis maistas ir susilaikymas nuo malonumų. Daug lengviau galvoti apie Dievą, lengviau

► Metropolitas Inokentijus rašo, jog tas, kuris negalės apriboti savo mitybos, neįstengs įveikti ir kitų, didesnių aistrų.

melstis ir gyventi dvasinį gyvenimą kai kūnas nėra apsunkęs ir pernelyg sotus. Pasninkas padeda susikaupti, nusiteikti dvasiniam gyvenimui, kovoti su nuodėmingomis mintimis ir troškimais.

Pasninkas taip pat yra auka Dievui ir savo valios ugdymas. Galime sakyti, kad pasninkas yra pirmasis Dievo įsakymas žmogui. Kai Viešpats nurodė Adomui valgyti visus Rojaus sodo, išskyrus gėrio ir blogio pažinimo medžio, vaisius, Jis nustatė pirmąjį pasninką žmogui. Pasninkas - tai klusnumas Dievo įsakymui.

Tad ko Dievui reikia iš mūsų? Visai nedaug. Dievui reikia tik mūsų širdies. Bet kokios širdies? Susigraudinusios ir atgailaujančios (žr. Ps 51, 19). Dievas nori

matyti mus atgailaujančius dėl savo nuodėmių, nes mes nuolat nusidedame. Dievas nori, kad neaukštintume savęs, neiškeltumėm savęs virš kitų, tenkintumėmės iš Dievo gautais talentais ir gebėjimais, niekam nepavydėtume, rūpestingai vykdytume Jo įsakymus ir nuolat Jam dėkotume.

Taip pat nepamirškime, kad kūniškas pasninkas yra tik priemonė. O mūsų tikslas - gauti dvasinių vaisių: dėkingumo jausmą Dievui, geranorišką elgesį su žmonėmis, minčių ir jausmų tyrumą, išmintingą susilaikymą nuo kalbų, susierzintimo bei pykčio nebuvimą, blogų minčių apie artimą neturėjimą ir vis didėjančią meilę Dievui bei kiekvienam šalia esančiam žmogui.

Pasninkas yra valios veiksmas,

o dvasinis gyvenimas daugiausia priklauso nuo valios. Tie, kurie negali susilaikyti nuo noro valgyti, nesugebės įveikti ir kitų stipresnių aistrų. Nesaikingumas maiste veda į palaidumą kitose žmogaus gyvenimo srityse. Be nuolatinių valios pastangų Evangelijos mokymas taip ir liks tik idealas, niekada netaps realia gyvenimo praktika. Didžiausia šiuolaikinio žmogaus, susiduriančio su daugybe šiandieninių iššūkių, bėda ta, kad jam labai sunku susitelkti į savo vidinį gyvenimą, t. y. visą dėmesį skirti savo sielos dvasinei būsenai, kas yra svarbiausia visame mūsų žemiškajame gyvenime. Juk siela yra Dievo paveiklo atspindys kiekviename iš mūsų. Tad kas žmogui gali būti svarbiau už jo sielos išgelbėjimą,

nemirtingumo įgijimą ir Dievo karalystės paveldėjimą su Jėzumi Kristumi? Nededant asmeninių dvasinių pastangų, to pasiekti neįmanoma. Pats Kristus sakė: „Danguis karalystė jėga puolama, ir smarkieji ją sau grobia“ (Mt 11, 12).

Tiesą sakant, kiekvienam iš mūsų reikia ne tik asmeninių pastangų, bet ir kasdienio individualaus darbo, nuolatinės kovos dėl savo sielos išganymo. Tokiu keliu ejo šventieji žmonės, tačiau šiuolaikiniam žmogui toks gyvenimas labai sunkus. Štai čia mums padeda pasninkas - kasdienės maldos ir atgailos laikas. Todėl vertinkime kiekvieną pasninko dieną, taip pat ir šio Adventinio pasninko.

Pasninkas - tai laikas, kai galime uoliai atgailauti, lieti karčias ašaras dėl savo neteisingų, dažnai gėdingų poelgių, atitaisyti juos gailėstingumo darbais ir susitaisyti su visais artimaisiais. Tai laikas, kai galime parodyti užuojautą ir gailėstį vargšams, skurstantiems, nelaimingiems žmonėms. Kitaip tariant, tai laikas, kai kiekvienas turi stengtis būti tikru krikščionimi, ištikimu mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus mokiniu.

Nėra kito būdo susivienyti su Išganytoju čia, žemėje, ir galiausiai amžinybėje. Dėkokime Dievui už mums duotą pasninko metą. Pasninkaukime dėl Viešpaties, dėl Jo meilės mums. Nesustodami dėkokime už viską, ką Jis dėl mūsų daro, pasitikėkime Jo gailėstingumu, Jo šventųjų ir ypač Skaisčiausios Mergelės Marijos Dievo Motinos maldomis.

Brangūs broliai ir seserys, tegul šis Advento pasninkas jums būna maloningas ir išganingas. Su ištvėringa kantrybe ir dėkingumu laukime džiugios didžiosios Kristaus Gimimo iškilmės - Šventų Kalėdų!

Tęsiasi Šalčininkų šventovės statyba

Šventojo Tichono cerkvėje, kuri statoma Šalčininkuose, visai neseniai virš kupolo nušvito kryžius.

Prieš tai jis buvo iškilmingai pašventintas ir iškeltas į dabartinę vietą. Nuo to laiko šventovės pastate spėta išbetonuoti grindis. Parapija, kuri tebesimeldžia anksčiauose maldos namuose, tikisi, kad Verbų Sekmadienį ir Velykas galės švęsti naujojoje šventovėje. Dabar planuojami tolesni jos statybos darbų etapai. Artimiausias jų - pastato apšildymas. Dalis reikiamų tam medžiagų nupirka Arkivyskupijos paramos dėka. Tačiau to nepakanka. Visi, norintys prisidėti prie šventovės statybos, gali pervesti jų galimybes atitinkančią sumą į parapijos sąskaitą. Jos duomenys: Šalčininkų stačiatikių šv. Tichono parapija, LT094010044400000827.

► Šalčininkų šventovė statoma visų bendromis pastangomis.

Paremkite laikraštį ir laidą!

„Stačiatikių Lietuvos“ redakcija sveikina jus, brangieji mūsų skaitytojai, su Adventu ir artėjančiomis šventėmis, nes iki Šv. Kalėdų liko tik mėnuo, o iki Naujųjų metų - dar mažiau.

Dedame visas pastangas, kad daugelio mūsų tikinčiųjų pamėgtas laikraštis ir kitais metais būtų leidžiamas tokios pat kokybės ir apimtys. Be to, mūsų nedidelė redakcija deda rimtas pastangas, kad laikraštis būtų dar informatyvesnis ir įdomesnis.

Metų pabaigoje žengėme dar vieną svarbų žingsnį - parengėme jums mūsų Bažnyčios laidą „Stačiatikių Lietuva“ (daugiau apie ją skaitykite 1 psl.), kad galėtumėte ne tik skaityti apie svarbius Bažnyčios gyvenimo įvykius, bet ir pamatyti juos.

Tačiau vaizdo įrašų rengimas

(kaip ir laikraščio leidyba) nėra pigūs. Todėl prašome jūsų paremti Arkivyskupijos laikraščio ir laidų rengimą. Gruodžio mėnesį visose Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovėse prasidės akcija „Pasiimk kalendoriuką - paremk laikraštį ir laidą „Stačiatikių Lietuva““. Prašome aktyviai joje dalyvauti ir padėti mums toliau informuoti jus apie visus svarbius mūsų Bažnyčios įvykius.

Laikraščio ir laidos leidybą galite paremti ir banko pavedimu.

Čia pateikiami reikalingi rekvizitai:

Naudos gavėjas:
Lietuvos Stačiatikių arkivyskupija
Sąskaitos numeris:
LT107044060000296350.

Dėkojame visiems rėmėjams už paramą.

PAIMKITE KALENDORIUKĄ – PAREMKITE LAIKRAŠTĮ IR LAIDĄ STAČIATIKIŲ LIETUVA

Gruodį ir sausio pradžioje visose Lietuvos stačiatikių Bažnyčios šventovėse bus galima paimti mažą, kišeninio formato kalendoriuką su stebuklingųjų ikonų atvaizdais ir palikti auką.

Kalendoriukus bus galima gauti iš juos dalijančių savanorių arba žvakių kioskeluose. Visos surinktos lėšos bus panaudotos laikraščio leidimo ir laidos rengimo išlaidoms padengti.

Ant kalendoriukų pavaizduotos šios stebuklingosios ikonos: Kaune esanti Pažaislio ir Vilniaus šventosios Dvasios vienuolyne – Vilniaus Hodegetrija.

BAŽNYTINIS KALENDORIUS. GRUODIS.

PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS	ŠEŠTADIENIS	SEKMADIENIS	
LIETUVOS ŠVENTŪJŲ PAGERBIMO DIENOS: 							
			7 Šv. didysis kankinys Merkurijus (III a.). Didžioji kankinė Kotryna (305–313 m.). 	8 Švenčiausios Dievo Gimdytojos Paaukojimo pošventė. Šv. kankinys, Romos popiežius Klemensas (101 m.). 	9 Šv. Inokentijus, Irkutsko vyskupas (1731 m.). Didžiojo šv. kankinio Georgijaus cerkvės Kijive pašventinimas (1051–1054 m.). 	10 27-ta savaitė po Sekminių. Švč. Dievo Motinos, «Ženklo» (iš Dangaus) ikona. 	
11 Šv. kankinys, vienuolis ir išpažinėjas Steponas Naujasis (787 m.). Šv. kankinys Irenarchas ir 7 šventosios moterys (303 m.). 	12 Šv. kankinys Paramonas ir su juo 370 kankinių (250 m.). 	13 Šv. Apaštalas Andriejus, Pirmas pašauktasis (apie 62 m.). Šv. Frumentas, Indijos (Etiopijos) arkivyskupas (apie 380 m.). 	14 Šv. pranašas Nahumas (VII a. per. Kr.). Šv. teisusis Filaretas Gailistingasis (792 m.). 	15 Šv. pranašas Habakukas (VII a. pr. Kr.). Šv. Afanasijus, Pečerų atsiskyrelis (apie 1176 m.). 	16 Šv. pranašas Sofonijas (635–605 m. pr. Kr.). Šv. Sava Storielis, Zvenigorodietis (1407 m.). 	17 28-ta savaitė po Sekminių. Didžioji kankinė Barbora ir kankinė Julijona (apie 306 m.). Šv. kank., dvas. Nikolajus Jachontovas (1918 m.). 	
18 Šv. abatas Sabas Pašventintasis (532 m.). Šv. Gurija, Kazanės arkivyskupas (1563 m.). 	19 Šv. Mikalojus Myrietis, stebukladaris (apie 335 m.). 	20 Šv. Ambrozijus Milanietis (397 m.). Šv. Nilas Stolobnietis (1554 m.). Šv. Antonijus Sijietis (1556 m.). 	21 Šv. Patapijus (VII a.). Šv. Kirilas Čelmnietis (1367 m.). 	22 Švenčiausios Dievo Gimdytojos Pradėjimas šv. teisiosios Onos įščiose. Šv. pranašė Ona, šv. pranašo Samuelio motina (1100 m. pr. Kr.). 	23 Šv. kankiniai Mina, Hermogenas ir Eufgrafas (apie 313 m.). Šv. Joasafas, Belgorodo vyskupas (1754 m.). 	24 29-ta savaitė po Sekminių; šventieji protėviai. Šv. Daniilius Stulpininkas (493 m.). 	
25 Šv. Spiridonas, Trimifunto vyskupas, stebukladaris (apie 348 m.). 	26 Šv. kankiniai Eustratijus, Auksentijus, Eugenijus, Mardarijus, Orestas (284–305 m.). Šv. kankinė Lukija (304 m.). 	27 Šv. kankiniai Tirsas, Leukijus ir Kalinikas (249–251 m.). Šv. kankiniai Filemonas, Apolonijus, Harianas ir Teotichas (286–287 m.). 	28 Šv. kankiniai: dvasininkas Eleuterijus, jo motina, šv. Anfija ir šv. eparchas Korivas (III a.). 	29 Šv. pranašas Agėjas (500 m. pr. Kr.). Šv. Sofija Suzdaliėtė (1542 m.). 	30 Šeštadienis prieš Šv. Kalėdas. Šv. pranašas Danielius ir trys jaunuoliai: Hananijas, Mišaelis ir Azarija (600 m. pr. Kr.). 	31 30-ta savaitė po Sekminių, prieš Šv. Kalėdas; šventieji tėvai. Šv. kankiniai: Sebastijonas ir jo kariauna (apie 287 m.). 	
1 SAUSIS Šv. kankinys Bonifacas (290 m.). Šv. Ilja Muromietis, Pečerietis (apie 1188 m.). 	2 SAUSIS Kristaus Gimimo Prieššventė. Šv. kankinys Ignatas Teoforas, Antiochijos vyskupas (107 m.). 	3 SAUSIS Šv. kankinė Julijona ir kartu su ja – 500 vyrų bei 130 moterų, žuvusių Nikomedijoje (304 m.). 		ПРЕСТОЛЬНЫЕ ПРАЗДНИКИ: 			

Garsų teologija

Trakų vyskupas AMBROSIJUS
Teologijos studijų vadovas

Jau daugiau nei du mėnesiai tęsiasi užsiėmimai arkivyskupijos Teologijos studijose, kurios įsteigtos palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui. Vienas šių skyrių rengia choro vadovus ir giesmininkus.

Giesmininkų, choro vadovų tarnystei šventovėje būdingi tam tikri specifiniai bruožai. Tai išskirti tarnystė, todėl ir giesmininkai, o ypač chorų vadovai, turi būti sukaupę reikiamų žinių, įgūdžių, be to, jų dvasinis lygmuo turi atitikti jų tarnystę, o tęsiant ją, dera tobulėti dvasiškai, ugdant ir nuolankumo dorybę. Kad deramai suvoktume choristų ir jų vadovų tarnystės pobūdį, pasitelksime šventųjų tėvų, filosofų stačiatikių ir uolių išpažinėjų mintis apie šią tarnystę, nes minėti asmenys savo pačių ir kitų naudai pasistengė apibūdinti, kas yra giedojimas šventovėje.

Šv. Augustinas sakė, kad muzika ir giedojimu žmogus išlieja sėlą apėmusį susižavėjimą ir dvasios polėkį. Muzika suteikia galimybę laisvai, nevaržomai išreikšti tai, ko jis nepajėgia išreikšti žodžiais. Pasak šventojo, būtent dėl šios priežasties religiniam gyvenimui visais laikais reikėjo muzikos kaip raiškos priemonės. Ir išties, Senojo Testamento pranašai giedojo priartdami styginiais instrumentais, o chorai ir orkestrai šventovėje buvo būtina apeigų joje dalis. Bet sprendžiant iš to, ką šv. Augustinas

rašo savo „Išpažinimuose“, jo požiūris į giedojimą šventovėje nebuvo vienareikšmis. Viena vertus, jis baiminosi, kad įspūdingos muzikos teikiamas malonumas - tai kūniškas jausmas, galintis užgožti giesmės, teksto prasmę, pavergti protą ir kartu kenkti sielai. Kita vertus, šv. Augustinas pripažino, kad „šventieji žodžiai įžiebė mūsų sieloje kaitresnę dievotumo ugnį“, kai giesmininkai puikiai gieda. Dvejodamas, kam teikti pirmenybę - „saldžiosioms giesmėms“, kaip jas vadino pats šv. Augustinas, ar jo kitam - racionaliam, asketiškam vertinimui, šv. hierarchas Atanasas Aleksandrietis visgi reikalavo, kad giedojimas būtų gana artimas deklamavimui su nežymiomis balso moduliacijomis. Nors šv. Augustinas labai vertino bažnytinį giedojimą ir minėjo pats „liejęs ašaras klausydamas giedojimo šventovėje“ netrukus po to, kai įtikėjo ir atsivertė į Kristų, jis buvo linkęs priartinti Atanazo Aleksandriečio pasirinkimui.

Žinomas stačiatikių teologas ir Bažnyčios istorikas Vladimiras Nikolajevičius Loskis (1903 - 1958) savo straipsnyje „Bažnytinio giedojimo teologijos pagrindai“ atsakydamas į klausimą, kodėl vieną muziką galima vadinti bažnytine, tinkančią pamaldoms, o kitos - negalima, įdomiai samprotuoja apie muziką bei apie bažnytinį giedojimą. V. N. Loskis pateikia kelis principus, kuriais reikia vadovautis atliekant bažnytinę muziką. Pirmiausia mąstytojas pažymi, jog esama bendrumo tarp bažnytinio giedojimo ir ikonos bei primena itin stačiatikiams svarbius II Nikėjos Bažnyčios Susirinkime (787) priimto sprendimo žodžius, kad ikona - „Evangelijos skelbimo atitikmuo“; ji „pasitarnauja tam, kad būtų tikima, jog Dievo Žodis tikrai įsikūnijo“; „Evangelija ir ikonos (...) vienodai svarbios“. Jeigu ikona - tai spalvomis, dažais išreikšta Evan-

► Bažnytinis giedojimas turi būti maldingas, rašo vyskupas Ambrosijus. Aleksiejus Litvinovo nuotr.

gelija, tąsyk bažnytinis giedojimas - Jos muzikinis atitikmuo. Bažnytinė muzika turi būti soteriologiška: skelbianti išgelbėjimą, išganymą. Toliau filosofas pažymi, kad dėl muzikos gal net daugiau nei dėl kitų meno sričių kyla sunkumų, nes ji labiau priklauso nuo žmonių skonio vertinant ją. Auto-

Sakralinį giedojimą būtina derinti su sąmoninga malda

rius sako, kad reikia stengtis vengti bandymų dominuoti, valdyti žmones pasitelkus saviraišką, o tiksliau sakant - autoafirmaciją; reikia kratytis požiūrio į save, kai „aš“ - pasaulėjautos centras; svarbu atsisakyti egocentrizmo: sąmonė turi tapti „bažnytinė“. Teologas akcentuoja būtinybę puoselėti pagarbą kitiems bendruomenės nariams, norą jiems tarnauti neprimetant savo nuomonės. Kalbėdamas apie tai, kad yra daug bendra tarp sakralinės muzikos kūrėjų, jos atlikėjų tarnystės, ir pamokslininko, ikonų tapytojo, teologo tarnystės, stačiatikių mąstytojas, pabrėžia, jog muzikantas, tarnaujantis cerkvėje, niekuomet neturi išleisti iš akių, kad jo užduotis - pasitarnauti pamaldoms ir vengti „savigyros“. O tai reiškia tam tikrus priimtus apsiribojimus, kurių tikslas - geriau tarnauti Dievo tautai ir neprimesti kitiems savo „personalinės“ nuomonės ir skonių. Be to, V. N. Loskis primena, kad, atsižvelgiant į II Nikėjos Suvažiavimo dokumentų teiginius, muzika jokių

būdu neturi prieštarauti tam, kas skelbiama Evangelijoje. Autoriaus nuomone, šis principas reikalauja nuolatinio budrumo, kuklumo ir griežto stiliaus. Evangelijos skelbime nėra vietos tuščioms frazėms. Vadinasi, ir sakralinė muzika, giedojimas turi būti prisodrintas soteriologiškų garsų, padedančių žmogui siekti išganymo; kitos temos čia negali būti. Be to, pati muzika, kaip meno sritis, yra antraeilis dalykas lyginant su tuo, ką ji skelbia. Ir galiausiai būtina, kad Liturgijos giesmės būtų maldos forma, kad jos padėtų klausytojams užmegzti ryšį su Dievu.

Įdomių minčių apie sakralinį meną ir bažnytinį giedojimą esama ir nūdienos išpažinėjo - kunigo vienuolio, poeto Vasilijaus (Rosliakovo) - vieno iš trijų Optos vienuolių, nužudytų 1993 metų Velykų rytą, dienoraštyje (kiti du vienuoliai - Ferapontas ir Trofimas). Tėvas Vasilijus sako, kad žodis - „stipresnis“ nei garsas ir spalva. Jo nuomone, garsas subtilesnis, jis tarsi pasklidęs, neaiškus, neryškus, todėl ne toks konkretus ir apibrėžtas kaip spalva. Ši konkretnė, bet ne tokia subtili kaip garsas. Ir vienur, ir kitur yra tarsi žodžio pradmenys. Todėl ir garsas, ir spalva yra „žodiški“ ir įstengė sudaryti žodį. Žodis - žmogaus savastis, tai dieviškumo jame raiška. Pabrėždamas žodžio viršenybę lyginant su garsu ir spalva, tėvas Vasilijus sako, kad žodis yra tarsi kardas; jam būdingas kryptingumas, jis susijęs su veikimo vektoriumi; jis verčia apsispręsti, todėl gimdo jausmus,

santykius, nes šie egzistuoja ne savaime, o dėl ko nors ir skirti kam nors. Garsas ir spalva - tai tarsi vėduoklė. Jie priartina grožį ir suvienija sielą su juo. Įdomi ir tėvo Vasilijaus mintis, kad būtent žodis viską įprasmina, įvertina, todėl ir skatina veikti - tobulinti ar keisti, o ne vien gėrėtis grožiu ir harmonija (tokį pasigėrėjimą teikia muzika ir tapybos darbai). Čia kalbama apie suvokimą ir jo rezultatą - viso ko palyginimą pirmiausia su Dievo Žodžiu, kuris yra visų dalykų tikrumo kriterijus.

Mūsų laikų Stačiatikių Bažnyčios išpažinėjo, kunigo vienuolio Vasilijaus (Rosliakovo) mintys artimos vienai iš svarbių išvadų, kurias padarė šv. Augustinas, nagrinėdamas sakralinio chorinio giedojimo požymius. „Bažnytiniame giedojime svarbiausia net ne pats giedojimas, o tai, kas giedama, ypač kai giesmininkai gieda su nuovoka ir aiškiai, „švariai“. Panašią nuomonę randame ir V. N. Loskio darbuose. Todėl galime daryti išvadą apie tai, kaip reikia stengtis giedoti šventovėje: maldingai ir su nuovoka. Garsūs stačiatikių chorų vadovai ir giesmininkai, rengdamiesi atlikti sakralines giesmes stengėsi ne tik gerinti savo profesinius įgūdžius, bet ir išnagrinėti esmę bei prasmę to, kas giedama. Suprasdami garsų teologijos ir savo tarnystės iškilumą, jie nepamiršdavo šv. Evagrijaus Pontikiečio žodžių: „Teologas - tas, kuris meldžiasi“. Jie suprato, kad sakralinį giedojimą būtina derinti su sąmoninga malda.

► Yra, kieno pavyzdžiu sekti: Skaisčiausiosios katedros choro vadovė Radoslava Marija Larčenko. Aleksiejus Litvinovo nuotr.

► Choro vadovų ir giesmininkų skyrius

Choro vadovų ir giesmininkų skyriuje mokosi 20 asmenų. Tai įvairaus amžiaus ir profesijų žmonės. Kai kurie jau anksčiau giedojo kliose, kiti tik nori to išmokyti. Visi studijų dalyviai motyvuoti, visi nori šlovinti Dievą giesmėmis ir aktyviai dalyvauti pamaldose. Šeštadieniais

vykstantys užsiėmimai yra daugiaplaniai informacijos apimties prasme. Čia yra ir giedojimo bei kvėpavimo pratimų; solfedžio (tai muzikinės klausos lavinimo būdai); šeštadieniais per Liturgiją giedamų giesmių interpretavimas. O būsimieji chorų vadovai mokosi dirigavimo.

Klausimai kunigui: Ar verta atgailauti tik dėl „varnelės“?

Į parapijiečių klausimus atsako Šventosios Dvasios vienuolyno katedros kunigas Olegas Šliachtenko

- Bažnyčia smerkia azartinius žaidimus, o aš nesuprantu, kas čia nuodėmingo: na pažaidžiau, padalyvavau, totalizatoriuje, pastačiau tam tikrą sumą, kad laimės mano pasirinkta komanda: išlošiau - gerai, pralošiau - nieko baisaus. O kortomis aš nelošiu.

Igoris

- Gerbiamasis Igori, Bažnyčia mus moko visur ieškoti prasmės. Ir tame, kas mus supa, ir tame, su kuo susiduriame, ir tame, kas vyksta mūsų esybėje. Pavyzdžiui, kartais pravartu savęs paklausti: „O kam? Kodėl?“ Štai jūs dalyvaujate totalizatoriuje, atsakykite sau į klausimą - kodėl?

„Tiesiog noriu“ - tai ne atsakymas. Kiekvienas noras kyla dėl tam tikros priežasties ir siekiamybės. Noras savaime neegzistuoja, nes mes esame asmenybės. Totalizatorius

„žaidžia“ žmonių noru be vargo prartėti arba rizikos pojūčiu ir sėkmės teikiamu malonumu. Šio noro šaknis - meilė turtui arba puikybės. Bendrai paėmus, pinigai - tai Dievo dovana. Prisiminkite palyginimą apie talentus. Dievo dovanos nevalia užkasti. O ar jūs neužkasate pinigų, kuriuos jums duoda Viešpats, ir kuriuos jus turite panaudoti sau į gera, o ne totalizatoriui? Kaip duosite Dievui apyskaitą už šias lėšas?

- Dažnai vaikštavau į cerkvę ir dažnai priiminėju Švenčiausiuosius Slėpinius. Ir man vis kyla klausimas, kodėl vėl reikia eiti išpažinties, jeigu atlikau ją, galima sakyti, vakar. Nematau prasmės atgailauti dėl „varnelės“. Žinau, kad dažniausiai į šį klausimą atsakoma taip: „Paklauskite savo nuodėmklausio“. Bet aš jo neturiu.

Michailas

- Gerbiamasis Michailai, gaila, kad neturite dvasininko, kuris imtųsi jūsų sielovados. Reikėtų, kad bent būtų nuolatinis nuodėmklausys, kurio galėtumėte teirautis dalykų, susijusių su dvasiniu gyvenimu. Kai dėl klausimo apie dažnas išpažintis, tai jį galima palyginti su klausimu, kaip dažnai reikia priiminėti vaistus. Kas gali geriau atsakyti į šį klausimą? Farmacininkas, kuris žino tik duomenis, kaip jie vartojami, ar jūsų terapeutas, kuris žino ir jūsų organizmo ypatybes, ir jūsų ligos istoriją? Kaip atsitiktinis „farmacininkas“ galiu

jums pasakyti, kad tikrai yra praktika: jeigu tikintysis dalyvauja Liturgijoje ir priima Švenčiausiuosius Slėpinius keletą dienų iš eilės, kasdien gali ir nebūti išpažinties. Apie tai skelbia dokumento „Apie pasirengimą Švenčiausiųjų Slėpinių priėmimui“ projektas: „Pasauliečiai, kurie rengiasi vienos savaitės bėgyje keletą kartų priimti Švenčiausiuosius Slėpinius, palaiminus jų nuodėmklausiu, kartais, išimties tvarka, gali būti atleisti nuo išpažinties prieš kiekvieną Švenčiausiųjų Slėpinių priėmimą. Ši išimtis pirmiausia taikytina Didžiąją ir Šviesiąją savaitę“. Sutinku, kad atgailos „dėl varnelės“ niekam nereikia. Bet negi jūs nepastebite net ir minties lygmens pagundų? Ne jau esate pakilęs į tokias širdies, minčių, emocijų skaistumo aukštumas, kad tokių pagundų jau nekyla? Mintimis jūs nuolat su Dievu ir Jame, jūs nuolat meldžiatės ir neliko jokių neskaisčių aistrų? Didūs maldingumo ir askezės mokytojai nelaikė „varnele“ kasdienės atgailos. Tegul ne per išpažintį, bet meldžiantis. Ir mes Vakaro maldose matome specialią maldą, padedančią prisiminti nuodėmes. Jums vertėtų giliau pamąstyti apie savo sielą ir, kilus klausimams, prašyti jus pažįstančio dvasininko patarimų, nes pačiam save labai sunku objektyviai vertinti.

- Daug stačiatikių pamokslininkų sako, kad gyvename pasku-

čiausiais laikais. Ką tai reiškia? Netrukus - pasaulio pabaiga, ir viskas pasibaigs?

Marfa

- Gerbiamoji Marfa, mes nuolat matome paskučiausiųjų laikų požymių, ir tai normalu. O kada viskas baigsis? „Tos dienos ir valandos niekas nežino“ (Mt 24, 36), - sakė Viešpats. Kiekvienam krikščioniui svarbu, kad greit viskas gali pasibaigti jam asmeniškai. Mirę turėsime stoti Dievo akivaizdoje ir atsiskaityti už visą savo gyvenimą. Todėl reikia rūpintis savo „paskučiausiais laikais“, kad domėjimasis globaliais procesais, vykstančiais pasaulyje, nenublokštų mūsų prie tų paikų mergelių iš palyginimo apie dešimt mergaičių (Mt 25, 1-9). Kai dėl pamokslininkų, tai jie nuolat kalbėjo ir kalba apie artėjančius paskučiausius laikus, ir yra teisūs. Nors šie laikai kol kas dar neatėję, bet tai neturi skatinti mūsų lengvabūdiškumo. Todėl, kad jis temdo protą ir kietina širdį.

- Mano mama, kaip ir daugelis moterų sovietmečiu darė abortus. Ar galiu melstis už žuvusius brolius ir seseris?

Eduardas

- Gerbiamasis Eduardai, be abejo, galite. Kiekvieno krikščionio pareiga - melstis už gimines. Ypač už tuos, kam labiausiai to reikia. Nužudytiesiems kūdikiams labai reikia maldų už juos, bet ne

mažiau - tiems, kurie kalti dėl aborto. O tai ne tik jūsų mama, bet ir tėvas. Kai dėl žuvusių kūdikių, melskitės arba skaitydami Psalmyną, arba tiesiog ryte (ar vakare) juos savais žodžiais atminkite, prašydami, kad Viešpats jų pasigailėtų ir išgelbėtų. Jokiu būdu nepasitelkite vadinamųjų giminės ar vienuolės schimininkės Antonijos maldų. Tai pseudokrikščioniški, iš esmės okultizmo tekstai, neturintys nieko bendra su krikščionybe.

- Noriu vaiko. Negaliu pasakyti, kad vyras būtų prieš, bet jis ragina lukterėti. Ar būtų labai didelė nuodėmė, jeigu pastočiau nuo vyro apgaudama jį?

Jevgenija

- Gerbiamoji Jevgenija, esu tikras, jog geriau nei aš nusimanote apie gudrybes, padedančias moteriai „pastūmėti“ neryžtingą vyrą priimti tokį svarbų sprendimą kaip vaiko gimimas. Be abejo, svarbu atminti, kad mūsų veiksmai nepažeistų Dievo įsakų. Pavyzdžiui, tikrai nevalia prigirdyti vyro, kad nuo jo pastotumėte. Be to, reikia įsitikinti, kad vyras tiesiog delsia, nesiryžta priimti sprendimo dėl vaiko. Nes jeigu iš tikrųjų jis kategoriškai prieš, jūsų nėštumas gali sukelti rimtų skandalų ir net sugriauti šeimą.

Klausimus galima siųsti į redakciją įprastu arba elektroniniu paštu, arba per Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupijos Facebook puslapį.

Kun. Michailas SINKEVIČIUS

Kalėdų pasninkas (Adventas) - vienas iš keturių daugiadienių metų pasninkų, kurie privalomi kiekvienam tikinčiajam, išpažįstančiam Stačiatikybę. Adventas prasideda lapkričio 28, o baigiasi sausio 6 vakarą. Pasninkas tęsiasi 40 dienų, o kadangi jis ne toks griežtas kaip Didysis Pasninkas (Gavėnia), todėl kartais vadinamas „Mažąja Keturiasdešimtine“.

Kalbant apie pasninkų svarbą apskritai ir būtinybę pasninkauti, reikia atminti, kad ir mūsų Viešpats Jėzus Kristus prieš pradėdamas viešąją veiklą Pats keturiasdešimt dienų pasninkavo dykumoje (Lk 4, 1-2). Ir Adomui su Ieva Rojuje (Edene) vienintelis jų apribojimo įsakas, ugdantis klusnumą Dievui, buvo pasninkas (Pr 2, 17). Skaitydami Bibliją ne sykį sutinkame minint pasninką kaip dvasinio apsisvalymo priemonę, kartu padedančią sulaukti Viešpaties pa-

Adventas. Kristaus Gimimo belaukiant

sigailėjimo už padarytas nuodėmes. Jeigu pavienis žmogus ar net visa tauta nuoširdžiai atgailauja, meldžiasi, prašydama, kad Viešpats atleistų, ir nori taisyti, nebe gyventi nedorai, tai gali nuslopinti Dievo pyktį, ir Jis pasigaili nusidėjėlių.

Apie pasninką kaip kovos su demonais priemonę kalbama ir Evangelijoje. Pats Viešpats sako: „O šita veislė kitaip neišvaroma, kaip tik malda ir pasninku“ (Mt 17, 21). Ir nors manoma, kad čia minimas pasninkas yra vėlesnis priedas prie teksto, bet pasninkavimo žygdarbio vaisiai savaime akivaizdūs. Štai ir Kristus būtent pasibaigus keturiasdešimties dienų pasninkui atrėmė visas velnio pagundas (Lk 4, 2-13). O Dievas pagailėjo ir nesunaikino nedorų Nivenės gyventojų (jų nedorumą, be abejo, skatino demoniškos jėgos), kurie atgailavo, pasninkavo, visu balsu šaukėsi Viešpaties ir „nusi-grėžė nuo savo nedorų darbų“ (Jonos 3). Vėlgį aišku, kieno sugundytas sunkiai nusidėti, karalius Dovydas (2 Sam 11 - 12) atgailaudamas pasninkavo, karštai meldėsi, ir Dievas jam atleido.

Šventieji išpažinėjai pasninku slopino neskaisčias kūno aistras, nes pasninkas teikė daugiau jėgų jas įveikti.

Keturiasdešimties dienų pasninko pirmavaizdžiu tapo keturiasdešimt metų besitęsiančios izraelitų klajonės po dykumą, kol sunkumai ir nepritekliai neatmainė tautos. Ji, galima sakyti, atgimė; naujai jos kartai gyvenimo dykumoje sunkumai padėjo išvengti vergo psichologijos.

Ir taip tęsėsi toliau.

Kalėdų pasninkas skirtas tam, kad iki Didžiosios Kristaus Gimimo šventės galėtume apsisvalyti psitelkę atgailą, pašventinti save malda, didesne geradaryste, dažnesniu, uolesniu dalyvavimu Bažnyčios Slėpiniuose, kad nuskaistinę širdį, sielą ir kūną galėtume džiugiai sutikti atėjusį į pasaulį Iškūnijusį Dievo Sūnų - mūsų Viešpatį Dievą ir Išganytoją Jėzų Kristų.

Kai dėl maisto ribojimo, tai būtina atminti, kad tai nėra savitiksli, o viso labo priemonė, padedanti gyventi teisingai dvasingumo požiūriu. O toks gyvenimas grindžiamas Evangelijos, Dievo įsakų vykdymu, malda, gėrio darbais, dalyvavimu svarbiausiose Slėpiniuose - Išpažintyje ir Šventųjų Slėpinių priėmime. Pasninkas be viso to, kas aukščiau paminėta, tėra paprasta dieta.

Bažnyntiniuose kalendoriuose

nurodomos mitybos taisyklės pasninko laikui grindžiamos vienuolynų Įstatais. Kitaip sakant, šios taisyklės pirmiausia taikytinos vienuoliams. Pasauliečiams tai - ideali norma, kuria galima ir netgi reikia bent iš dalies vadovautis. Tačiau nepamirškime, kad pasauliečių kasdienis gyvenimas dažniausiai labai skiriasi nuo to, kaip gyvena vienuoliai. Todėl derėtų su savo nuolatinu nuodėmklausiu ar su pažįstamu dvasininku aptarti galimybes adekvačiai taikyti sau vienuolyno Įstatų nurodymus, kaip

“Melstis ir pasninkauti yra gera, bet geriau negu tai - išmalda ir teisumas (Tob 12, 8)

pasninkauti. Palengvinti, o kartais ir net visai atsakyti maisto ribojimo galima dėl šių priežasčių: ligos, nėštumo, kūdikio maitinimo krūtimi, darbo susijusio su dideliu fiziniu ir (ar) psichologiniu krūviu.

Kai dėl paties pasninkui tinkamo maisto vartojimo, tai čia yra puiki taisyklė: paisyti KUKLUMO ir SAIKO. Juk maistas gali būti lyg ir tinkantis pasninkui, bet toli gražu ne kuklus. Pavyzdžiui, koks nors prabangus, itin sudėtingai pagamintas, brangiai kainuojantis

žuvų ar kokių jūros gėrybių patiekalas. Taip pažeidžiamas KUKLUMO principas. O SAIKO principo nepaiso tie, kurie pasninkui skirto maisto prisivalgo kiek tik lenda.

Ir dar vienas, svarbiausias Kalėdų (o, tiesą sakant, kiekvieno) pasninko aspektas - tai dvasinis apsiribojimas. O konkrečiai - įvairiausių pramogų, savęs pamaloninimo, palepinimo apribojimas, nors esame prie to pripratę, nes tai yra mūsų įprasto kasdienio gyvenimo dalis. Viso to atsisakius atsiranda daugiau laiko ir jėgų, kurias galėsime skirti naudingiems dalykams, pavyzdžiui, maldai (tiek namuose, tiek šventovėje), Evangelijos, dvasinės literatūros skaitymui, dvasinei savišvietai. Be to, daugiau laiko ir kitų išteklių galima bus skirti gailingumo darbams.

Susituokę žmonės dažnai klausia apie susilaikymą nuo artumo pasninko metų. Sprendžiant šį klausimą būtina orientuotis į ap. Pauliaus patarimą: „Nesitraukite vienas nuo kito, nebent KURIAM LAIKUI SUTARĖ, kad atsidėtumėte maldai, paskui vėl sueikite draugėn, kad šėtonas negundytų jūsų nesusilaikymu“ (1 Kor 7, 5).

Tad pasistenkime maloningąjį pasninko laiką praleisti deramai, kad jis suteiktų maksimalią dvasinę naudą.

Aušros vartų koplyčia su stebuklingąja ikona

Margarita Artamonova
menotyrininkė

Praeityje Vilnių supo mūrinė gynybinė siena. Jos statyba prasidėjo 1503 m., valdant Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Aleksandriui, siekiant apsaugoti nuo gresiančių totorių antpuolių ir karingų kaimynų. Iš pradžių sienoje buvo penki vartai, o iki XVII a. jų skaičius padvigubėjo. Iki mūsų laikų teliko vieni, ir tie išliko tik dėka juose ilgus amžius saugomos šventenybės - Stebuklingosios Dievo Motinos ikonos.

Šie vartai buvo vadinami įvairiai, įskaitant pavadinimą „Medninkų“ ar „Medininkų“, nes keliu, prasidedančiu už šių vartų, Didysis kunigaikštis keliaudavo į savo užmiesčio dvarą Medininkuose. Visgi nuo XVI a. pabaigos įsitvirtino kitas pavadinimas - „Aštriej“ (lenk. Ostra brama). Nuo to meto šis pavadinimas figūruoja Lietuvos metrikoje. Yra kelios šio pavadinimo atsiradimo versijos, bet labiausiai tikėtina laikoma tai, kad šie vartai buvo vadinamajame „aštriame“ miesto pakraštyje. Vartų pavadinimas atiteko ir ikonai. Ją imta vadinti „Ostrovorotnaja“ ar „Ostrovratnaja“, o po to, kai vietos gyventojai šiuos vartus jau dažniau vadindavo „broma“, ir ikona tapo „Ostrobramska“. Tuo tarpu dabar šie vartai, kaip žinome, vadinami „Aušros“.

Aušros vartai - istorinis monumentas, tapęs viena svarbiausių Lietuvos sostinės įžymybių. Jie ir dabar yra puikios būklės, nors reikia turėti omenyje, kad dabartinė jų išvaizda atsirado po daugelio rekonstrukcijų. Ir pati koplyčia, kurioje saugoma ši didžioji Vilniaus brangenybė - šventasis Dievo Gimdytojos paveikslas, taip pat ne išsyrigavo mums pažįstamą išvaizdą.

Gali būti, kad iš pradžių tai buvo atskirai stovinti medinė koplyčia. Po kiek laiko ikona buvo užkelta į vartus, ir Vilniaus gyventojai ėmė reikšti jai pagarbą kaip „vartininkei“, miesto globėjai. Reikalui esant, ikona buvo uždengiama medinėmis langinėmis, o pakilti iki jos buvo galima stačiais mediniais laiptais. Iš pradžių ikona priklausė Švenčiausiosios Trejybės vienuolynui, bet po to, kai XVII a. trečiąjį dešimtmetį vienuoliai karmelitai Vilniuje, prie Aušros vartų, įkūrė savo vienuolyną su šv. Teresės bažnyčia, jie ėmė rūpintis ir ikona.

XVII a. Vilnius patyrė sunkių sukrėtimų - karų, bado ir maro. Miestas visiškai nusmuko, ir municipalitetas buvo priverstas perduoti miesto vartų priežiūrą (su teise imti mokesčių iš visų įvažiuojančiųjų) patiems miestiečiams, kurių namai stovėjo šalia vartų. Taip vienuoliai karmelitai ne tik tapo visateisiais ikonos savininkais, bet ir galėjo savo nuožiūra tvarkyti vartus. Neužilgo (1671 m.) jie ant vartų pastatydino naują ko-

► Sausio 8, Aušros vartų Dievo Motinos ikonos atminimo dieną, Aušros vartų koplyčioje vyko intencinės pamaldos. Aleksiejaus Litvinovo nuotr.

plytėlę - taip pat su mediniais laiptais ir langinėmis. Laiptais buvo galima užkopti prie ikonos ir uždegti prie jos žvakę. Bet ikona jau buvo pastatyta prie vidinės vartų sienos, veidu į bažnyčią ir miestą.

Vilnių niokojo ne tik įsiveržę užsienio priešai, bet ir dažni gaisrai, sekę vienas po kito net iki XVIII a. vidurio. Vienas iš karmelitų aprašytų stebuklų kaip tik susijęs su gaisru, kilusiu 1706 metais. Ugniai apėmus visą miestą ir jau siaučiant aplink koplyčią, dviem vienuoliams per stebuklą pavyko išnešti ikoną iš koplyčios, ir gaisras atsitraukė. Kad ir kokia nelaimė užgriūtų miestiečius, jie visas viltis dėjo į Dievo Motiną bei Jos užtarimą. Vilniečiai neabejojo, kad sostinė įstengė atgimti iš pelenų tik Dievo Motinos globos dėka, todėl Jos stebuklingosios ikonos, esančios Aušros vartų koplyčioje, kultas vis stiprėjo.

Vilniaus (tuomet - Vilnios) gubernatorius N. Repninas 1795 m. paskelbė nurodymą, kad „kiekvienas vyriškos lyties žmogus, nepriklausomai nuo jo statuso, turto, tikėjimo ir amžiaus, einantis ar važiuojantis pro Aušros vartus bet kuriuo paros laiku būtinai apnuogintų galvą, taip pagerbdamas Aušros vartų šventenybę“. Taip pat buvo nurodyta „iš pagarbos jai neprekiauti prie Aušros vartų“. Šio parėdymo buvo paisoma labai ilgai, ko gero, iki Antrojo pasaulinio karo. Kaip tai atrodė XIX a. pabaigoje, labai vaizdžiai aprašyta archimandrito Josifo (Sokolovo) knygoje: „Prieš įeidami ar važiuodami pro vartus paprastai vis tiek pėsti, tiek važiuoti nusiima kepures ir neužsidėdami jų gana toli nukeliauja gatve žemyn, - dažniausiai iki Teresės bažnyčios kampo, o ši bažnyčia yra netoli

vartų, rytinėje jų pusėje, ar net dar toliau, pavyzdžiui, iki Šventosios Dvasios vienuolyno, esančio žemiau, toje pačioje gatvės pusėje... Tas, kas nežino, kas čia vyksta, dairosi šen ir ten, į viršų ir atgalios, kol pagaliau suvokia, kad galvos apnuoginamos būtent dėl Valdo vės šventosios ikonos, esančios virš vartų, puikioje koplyčioje, ir galiausiai pats nusmukia kepurę. Tai daroma visą laiką - dieną ir naktį, kad ir koks oras būtų“ (Josif [Sokolov] archim. Ostrovorotnaja ili Ostrobramskaja čudotvornaja ikona Bogorodicy v gorode Vilna, 1890).

1715 m. (pasak kitų šaltinių - 1754 m.) karmelitai perkėlė šventąją ikoną į Šventosios Teresės bažnyčią ir ėmė statydinti naują koplyčią, šikart - mūrinę. Žymiai vėliau - 1785-1787 m. atsimaime jos interjeras: koplyčios skliautus papuošė lipdybos darbai; buvo įrengtas katalikiškas Altorius. Ikona patalpinta centre, o iš abiejų pusių ją „flankuoja“ Mergelės Marijos tėvų - teisiųjų Joakimo ir Onos skulptūros. 1799 metais virš Altoriaus buvo sumontuotas Vilniaus juvelyro Ignoto Skendzerskio dirbiny: pasidabruotas reljefas su įkomponuota Mergelės Marijos monograma, kurią supa kartušas, vaizduojantis debesis, monogramos skleidžiamus spindulius bei Dievo Gimdytoją šlovinančius angelus. Pati ikona jau buvo su aptaisais, tačiau tai neapsaugojo jos nuo tam tikrų pažeidimų, kurie, rašoma, atsirado 1812 m., įsiveržus Napoleonui. Prancūzų kariai tuomet apiplėšė Šv. Teresės bažnyčią ir vienuolyną, kurio patalpose jie buvo įsirengę kareivines ir sandėlius. Nukentėjo bažnyčios interjeras, o gal kiek ir koplyčia. Gali būti, kad dėl šios priežasties ją teko rekonstruoti. Tai ir buvo padaryta 1828-1829 m.

Po rekonstrukcijos ji įgavo vė-

lyvojo klasicizmo bruožų: balti piliastrai pabrėžia griežtas fasado formas. Fasadą išbaigia trikampis frontonas, virš kurio iškilusi varpinė su varpu, o ją vainikuoja kryžius. Koplyčia tapo panaši į triumfo arką, kuri tarsi įrėmina didingą, švytinčią Dievo Gimdytojos ikoną, iškeltą virš įėjimo pro vartus. O kad Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos paveikslas būtų geriau matomas iš lauko, koplyčios langai buvo pratęsti iki grindų. Tai sudarė palankias sąlygas tikintiesiems melstis būnant gatvėje, kai per tam tikras šventes susirenka minios žmonių. Koplyčios frontoną puošia Visa Reginčiojo Akis, iš kurios sklinda spindintis švytėjimas, o po juo yra lotyniškas užrašas „Mater Misericordiae“ („Gailestingumo Motina“). Žemiau, virš šoninių langų, parašyta: „Sum Tuum praesidium confugimus“ („Tavo apgynimo šaukiamės“). Šie tekstai ant koplyčios fasado atsirado po 1864 metų. 1933 metais, kai Vilnius buvo Lenkijos sudėtyje, lotyniškus užrašus pakeitė lenkiški, o vėliau vėl buvo atkurti lotyniški.

1830 m. buvo rekonstruota ir dviejų aukštų mūrinė galerija su laiptais, vedančiais į koplyčią. Pati galerija buvo pastatyta dar 1789 - 1799 m. pagal architekto Pietro de Rosio projektą. Taip buvo siekiama sukurti patogų įėjimą į koplyčią, kad į ją kiekvienas norintis be kliūčių galėtų patekti tiesiog iš gatvės ir prieiti prie ikonos. O anksčiau įeiti į koplyčią buvo galima tik iš vienuolyno sodo. Pasauliečiams, ypač moterims, tai buvo draudžiama. Iš pradžių galerija buvo - atvira arkada, o rekonstruojant atvirus tarpus įstiklinta. Kartu buvo perstatyti ir laiptai, kuriais patenkama į koplyčią. Dabar antrame galerijos aukšte įrengti vargonai. Anksčiau jie buvo pačioje koplyčioje, iš abiejų ikonos pusių.

Tačiau iškilus galerijai neįvyko didelių pokyčių: žmonės tebesimeldė gatvėje. Archimandritas Josifas (Sokolovas) rašė: „norinčiųjų pakilti į koplyčią kažkodėl dažniausiai būna nedaug; paprastai žmonės mieliau meldžiasi tiesiog gatvėje ar nišose, esančioje po galerija“.

Dėl ikonos buveinės monumentalaus masto ir išskirtinumo ji tapo absoliučiai unikali, priinama visiems - ne tik įvairių konfesijų krikščioniams, bet ir nieko bendra su krikščionybe neturintiems asmenims. Kiekvienas pėsčiasis, įžengęs į Aušros Vartų gatvę, patenka į ypatingos erdvės zoną, kurioje viešpatauja maloningoji ikonos galia. Praeiti „pro šalį“ neįmanoma: paveikslas iškyla tiesiai virš praeivių galvų, ir kiekvienas patenka į jo aureolę. Ši didinga ikona puikiai matoma iš gatvės pro didelius koplyčios langus, tad Pati Dievo Gimdytoja iš miesto vartų aukštumos kreipiasi į žmones: į tikinčius ir netikinčius; Ji laimina ir tuos, kurie nesiryžta įeiti į koplyčią...

► Intencinės pamaldos, vykusios 2023 m. sausio 8. Aleksiejaus Litvinovo nuotr.

Atviros pamokos Klaipėdos miesto mokyklose

► Atvira pamoka vienoje iš Klaipėdos mokyklų.

Jaunimo reikalų skyriaus pirmininkas kun. Konstantinas Lazukinas lapkričio pabaigoje darbo reikalais lankėsi Klaipėdoje ir surengė atviras pamokas šio miesto mokyklose.

Per dvi dienas tėvas Konstantinas aplankė kelias Klaipėdos gimnazijas ir progimnazijas. Tai „Žaliakalnio“ ir „Aitvaro“ gimnazijos ir šios progimnazijos: „Santarvės“, „Gabijos“, „Uostamiesčio“ ir „Pajūrio“. Pamokų tema buvo gyvenimo prasmės paieškos. Buvo parodytas vaizdo įrašas, pasakojantis apie jaunystės klaidas: tikslo nebuvimą, ne-

dėkingumą, siaurą akiratį, tuščiai praleistą laiką, nesirūpinimą savo sveikata. Po to moksleiviai dalyvavo diskusijoje. Jie bandė atsakyti į klausimus: „Kaip mes galime padėti šioms žmonėms?“, „Kas jų laukia ateityje?“, „Kaip jie galėtų pakeisti savo gyvenimą?“.

šventovės titulo šventės išvakarėse, t. y. prieš Dievo Motinos Paaukijimo šventovėje minėjimą, pasirodė lankstinukas su freskomis. Leidinuko įžangoje sakoma: „Neįprasta architektūra, puikus ikonostasas, bizantiškojo stiliaus freskos, dieviškai gražios ikonos, - visa tai daro mūsų šventovę unikalia sakralinio meno buveine“. Bukleto sudarytoja ir autorė - Liudmila Martynova. Lėšos pardavus leidinibus skirtos šventovės puošimui.

Marijampolėje sutvarkytas buvusio klebono kapas

► Prie šviesios atminties protojerėjo Leonido Vorobjovo kapo vyko panichida ir litė. Tarnavo Švenčiausiosios Trejybės šventovės (Marijampolė) protojerėjus Igoris Rinkevičius.

Švenčiausiosios Trejybės šventovės, esančios Marijampolėje, parapijiečiai sutvarkė buvusio klebono - protojerėjo Leonido Vorobjovo kapą.

Šios parapijos klebonu jis buvo paskirtas 1934 metais ir tarnavo Švč. Trejybės šventovėje iki savo dienu pabaigos 1950 metais. Jam esant klebonu ši cerkvė ne-

buvo uždaryta, ji veikė net Antrojo pasaulinio karo metais. Tėvo Leonido pastangų dėka 1949 metais cerkvė buvo suremontuota. Velionio klebono kapas niekuomet nebuvo apleistas, bet ilgai kilo būtinybė jį atnaujinti. Šventovės klebonas, protojerėjus Igoris Rinkevičius, palaimino rinkti lėšas, ir jau po kelių mėne-

sių tėvo Leonido atilsio vieta buvo sutvarkyta: visas kapas uždengtas akmens plokšte; vietoj metalinio pastatytas akmens kryžius. Ant kuklaus paminklo užrašyta: „Protojerėjus Leonidas Vorobjovas, 1878 - 1950“. Atlikus šiuos darbus paminklas buvo pašventintas. Prie kapo įvyko panichida ir litė.

Visagine išleistas šventovės freskoms skirtas bukletas

► Visagine atspausdintas mažo tiražo bukletas.

Visagine atspausdintas lankstinukas, skirtas Paaukijimo ir Panteleimono šventovės freskoms. Leidinys vadinasi „Mūsų šventovės freskos. Biblija - spalvomis“.

Tai savitas baigiamasis projekto „Blagolepije“ (Grožingumas) akordas. Vykstant šiam projektui parapijiečiai rinko lėšas šventovės sienų puošimui. Šių metų rugpjūtį dvylika metų besitęsiantys tapybos darbai buvo baigti. Ir štai

šventovės titulo šventės išvakarėse, t. y. prieš Dievo Motinos Paaukijimo šventovėje minėjimą, pasirodė lankstinukas su freskomis. Leidinuko įžangoje sakoma: „Neįprasta architektūra, puikus ikonostasas, bizantiškojo stiliaus freskos, dieviškai gražios ikonos, - visa tai daro mūsų šventovę unikalia sakralinio meno buveine“. Bukleto sudarytoja ir autorė - Liudmila Martynova. Lėšos pardavus leidinibus skirtos šventovės puošimui.

Dailės ir literatūros konkursas vaikams

► Vienas pernykščio konkurso darbų.

Lietuvos mokyklų 1-12 klasių moksleiviai gali dalyvauti kasmetiniame, jau aštuntame, dailės ir literatūros konkurse „Gėlės Išganytojui - 2024“.

Konkursą rengia Lietuvos Stačiatikių Arkivyskupijos religinio švietimo ir katechizavimo skyrius kartu su Markučių sodyba muziejumi (buvusiu Vilniaus A. S. Puškino muziejumi). Šis konkursas - tarptautinio projekto „Švietimas knyga“ dalis. Darbai konkursui priimami iki 2024 m. balandžio 1.

Konkurse - dvi nominacijos. Literatūros nominacijoje („Ir pirštai prašo plunksnos“) gali dalyvauti 3-12 klasių moksleiviai. Galima atsiųsti apsakymus, pasakas, istorijas, palyginimus esė, kitus straipsnius, eilėraščius. Dailės nominacijoje „Dievas - Visatos Kūrėjas“ dalyvauja 1-12 klasių moksleiviai.

Primami piešinių, aplikacijų, koliažų, įvairių meniškų darbelių nuotraukos. Vienas konkurso dalyvis gali atsiųsti tik po vieną savo kūrinių kiekvienai nominacijai.

Konkursui skirtus darbus, pažymėtus nuoroda „Literatūros ir dailės konkursas“ reikia iki 2024 m. balandžio 1 atsiųsti jo organizavimo komitetui šiuo el. pašto adresu: 1961ucitel@gmail.com.

Kartu turi būti dalyvio paraiška, kurioje reikia nurodyti darbo autoriaus vardą ir pavardę, mokyklos pavadinimą, konkurso nominaciją ir savo kontaktų duomenis: el. pašto adresą ir telefono numerį.

Su konkurso temų aprašu galima susipažinti paskyroje planetadeti.lt. Ten ir kitose arkivyskupijos paskyrose bus paskelbti ir patys darbai. Informacija teikiama ir tel.: +37067451953 (Tatjana Nikolajevna Guljtiajeva).

Protojėro Josifas ZETEIŠVILIS
Visagino apskrities dekanas

Laikraštis „Stačiatikių Lietuva“ tęsia protojėro Josifo Zeteišvili pasakojimus iš rinkinio „Plonosios žvakės“, išleisto Visagine nedideliu tiražu.

Manau, kad su velniais man teko susitikti kai dar buvau mažas vaikas. Kodėl taip nutiko, neaišku. Gal todėl, kad nebuvau krikštytas, o gal dėl kokių nors kitų priežasčių.

Pamenu, kad viešėdamas pas močiutę Kato ir tetą Maro tik aš ant lubų išvydau didelę juodą peltiškę. Pamenu ten matęs ir daugybę juodų muškietininkų, tamsoje kovojančių tarpusavyje prie mano patalo. O Kluchorio ligoninės lange mačiau rikiuotės eilėmis, tarsi parade, žygiuojančius įvairių kariuomenės rūšių karius. Jie priartėdavo prie manęs ir dingdavo. Dar pamenu žemą, platų, tarsi iš miglos sulipdytą žmogų, kuris pirmajame mūsų Tbilisio bute sute mus ėjo prie mano lovos ir tiesė ranką virš mano galvos. Iš baimės ėmiau rėkti ir nuskubėjau pas mamą, miegojusią kitame kambaryje.

Šį žmogų prisiminiau, perskaitęs Nilo Mirą liejusiojo raštuose, kad paskučiausiais laikais, kai bus apstu nuodėmių, žmonės bus itin mažo ūgio. Nežinau, ar kas nors iš vyresniųjų suprato šių reiškinių prigimtį. Man paaugus jie nutrūko. Kai mokiausi ir vėliau „pažinčių“ nebuvo. Bet vėl su tuo susidūriau ėmęs uoliai vaikščioti į pamaldas. Maskvoje, parapijos cerkvėje, per kiekvieną Naktinę matydavau mažutę pagyvenusią moterį, kuri visą pamaldų laiką tyliai stovėdavo nuošalyje. Bet pasibaigus iškilmingajai pamaldų daliai - „Daugiamalonei“, kuomet jos palydovas - aukštas bejausmis jaunuolis, laikydamas už pečių vesdavo ją prie Evangelijos, o po to - patepti šventintu aliejumi, ji staiga pradėdavo spiritis, loti ir trypti kojomis. Po patepimo ji nurimdavo ir vėl tyliai stovėdavo nuošalyje.

Pamenu ir sykį matytą moterį, apsirengusią vienuolės drabužiais. Ji stovėjo viduryje šventovės ir užrašinėjo prie jos prieinančių žmonių vardus. Kai ėjau pro ją, ji šastelėjo ir žvilgtelėjo į manę. Tai buvo blausus ir sykiu „kibus“ žvilgsnis. Įpusėjus Liturgijai, per Didįjį įėjimą, staiga pasigirdo garsus, kupinas nevilties riksmas. Aš stovėjau toli, bet supratau, kad rėkė ji.

Velniai ir malonė

Tai, beje, byloja apie Slėpinių veiksmingumą.

Dar prisimenu, kaip sausakimšame Jelochovo sobore mane visas pamaldas kamavo dvi panelės, kurios negarsiai, bet nepaliaudamos ir energingai už mano nugaros dalijosi trumpomis replikomis. Tai buvo panašu į švarškimą, o tiksliau - į dviejų gyvačių šnypštimą. Neapsikentęs aš po kiek laiko atsisukau, norėdamas paraginti paisyti tvarkos, ir nustėrau. Už manęs stovėjo ne dvi, o viena mergina. Ji sutrukusi nudelbė akis. Aš, nieko nesakęs, nusiukau, numatydamas, kas buvo tas dvejetas, ar tas antras, su kuriuo šnabždėjosi mergina. O dialogas už mano nugaros atsinaujino...

1983 metais aš du kartus lankiausi Pskovo Pečerų vienuolyne.

staugė, lojo, keikė, raitėsi ant grindų ir panašiai. O čia jie stovėjo tylėdami, kaip įprastai daro tikintieji. Pirmoji ramią pamaldų tėkmę sutrikdė viena iš atlikusių išpažintį. Pasitraukusi nuo tėvo Adriano ji kurį laiką pastovėjo nuleidusi galvą, tarsi kažką svarstydamas mintyse. O po to prabilo kreipdamasi į save: „Kvaiša tu, kvaiša. Ko ėjai išpažinties? Vis vien tau nepadės!“ Balsas buvo vyriškas, šiurkštus, sodrus. Akivaizdžiai ne jos. Tėvas Adrianas ką tik baigė teikti Slėpinių antrai moteriai, ir ji atstojo greta pirmosios. Jis prišoko prie kalbėjusios ne savo balsu, plačiai ją peržegnojo ir įsakė:

- Tylėk! Draudžiu tau!

- Tu negali man uždrausti, - atsakė kažkas vietoj moters. - Aš stiprus!

Nes niekuo negalėsime padėti“. Nepaisant to, kenčiantieji tikriausiai pasijusdavo geriau būdami vienuolyne, dalyvaudami pamaldose, ir dėl maldų už juos. „Tu nežinai, kokia tai kančia!“ - tarė greta manęs stovėjusi ligonė kitai nelaimės draugei per iškilmingas pamaldas vienuolyno titulo dieną. Bet buvo ir tokių, kurie nusivildavo ir iškeliaudavo kitur. Pusamžis vyras, atvykęs, berods, nuo Altajaus, gana greit nusprendė, kad čia jam nepadės ir išvažiavo toliau, į Estiją, pas tėvą Vasilijų, dar vieną garsų egzorcizmų atlikėją. Artėdamas prie teikiamų Švenčiausiųjų Slėpinių jis pradėdavo tarsi arklys kinkuoti galvą čia aukštyn, čia žemyn. O vienas jaunas vyras, nuo tamsos dvasios nukentėjęs, kaip jis pats prisipažino, dėl palaido gyve-

sis tėvas Joanas (Krestjankinas). Prasidejus ketvirtai ar penktai pamaldų valandai pajutau, kad dešinės blauzdos minkštimai ėmė gizonti. Kitą rytą apžiūrėjęs tą vietą išvydau didžiulę hematomą, kuri, beje, ilgainiui sumažėjo ir beveik išnyko.

Buvimas vienuolyne nesukėlė kažkokių ypatingų žavėjimosi jausmų ar akivaizdaus dvasinio pakilimo. Aš tvarkingai ir noriai vaikščiojau į pamaldas ir į darbus, kuriems mane laimindavo. Man patiko pats vienuolynas, aš jaučiau pagarbą ir jo istorijai, ir tuometiniam jo gyvenimui. Pabuvojau ir garsiosiose olose, kurias ten vadina „Dievo duotomis“, o ne žmogaus rankomis iškastomis. Net paėmiau atminimui žiupsnelį žemės nuo vietos, kur palaidotas naujasis asketas - kunigas, vienuolis schimininkas Simeonas. Patalpinęs į maišelį tą žemę, po to dar ilgai turėdavau ją su savimi.

Man buvo aišku, kad vienuolynas - vienas iš galimų išganyto kelių, ir pritardamas žiūrėjau į tuos, kurie jį pasirinko. Tačiau pats taip ir likau ten svečias. Vis dėlto grįžęs į Maskvą pamačiau, kad vienuolynas suteikė ne tik naujų įspūdžių, bet ir dar šio to. Gerai pamenu, kad išeidamas iš mūsų kiemo į Malenkovo gatvę pamačiau, jog esu „rutulio“ viduje, jo viduryje. To rutulio nebuvo matyti kūno akimis, bet aš aiškiai jį regėjau: jo „kraštas“ buvo už 2-3 metrų nuo manęs. Aš jau tada pagalvojau, ir dabar taip manau, kad tai buvo malonė. Ne malonės pojūtis ar nuotaika, o pati malonė. Matyt, ji kaupėsi ir ėmė gauti mane, kai buvau šventoje vietoje, dažnai lankiau ilgai besitęsiančias pamaldas, gyvenau taip išėjusių ir dar gyvų uolių asketų maldininkų.

Po to ji kartu su manimi (gal ir tame žiupsnelyje iš „Dievo duotų“ olų) pasiekė Maskvą ir čia pasirodė esanti. Deja, neilgam. Kelias dienas ji nyko - ir ištirpo didelio miesto verpete ir triukšme. O man net į galvą neatėjo mintis ją išsaugoti. Buvo ir dingo: taip išblėsta įspūdžiai, kvapai ir pojūčiai. „Tai, ką vėjas atnešė, vėjas ir nuneš“ - sako kartvelų patarlė. Šventieji didžiai krintosi netekę malonės, betgi jie ir pelnydavo ją pasiaukojamais darbais. Ir žinojo jos vertę. Vis dėlto viliosis, kad jos, tegul ne daug, tegul neregimos ir neįtamos, bet liko.

Teisėjai, tikėdamiesi apkaltinti Joaną Arkietę (Žaną d'Ark) arba puikybe, arba tuo, kad Dievas nesuteikė jai Savo malonės, paklausė: „Jūs manote esanti malonės būsenos?“. O šventoji atsakė:

„Nežinau, ar esu malonės būsenos. Jeigu esu, tesaugo mane Dievas, kad šios būsenos ir likčiau. O jeigu nesu, tedovanoja man ją!“.

► Pskovo Pečerų vienuolynas, kur archimandritas Adrianas atlikdavo egzorcizmo apeigas apsėstiesiems.

Tai buvo mano įsiliejimo į Bažnyčios gyvenimą pradžia, pirmieji metai. Ankstų rytą, išlipęs iš traukinio Maskva - Talinas Pečorų stotelėje, autobusu nusigavau iki vienuolyno. Buvo Užgavėnių savaitė, po kurios prasideda Gavėnia - Didysis Pasninkas. Tą ankstyvą šio kiadienio rytą pamaldos vyko tik senovinėje Užmigimo šventovėje, kur yra stebuklingoji Dievo Motinos Užmigimo ikona.

Žmonių buvo ne daug - beveik tuščia. Iš presbiterijos išėjo tarnautojas ir, išvydęs mane, atnešė atminų knygą. Aš įdėmiai, jausdamasis atsakingas, „atminėjau“ dešimtis, o gal ir šimtus vardų. Tuo tarpu pasirodė dvasininkas su epitrachiliu ir ėmė priiminėti kelių jo laukusių žmonių išpažintis. Vėliau sužinojau, kad dvasininkas su epitrachiliu - tai garsusis archimandritas Adrianas, atliekantis egzorcizmus apsėstiesiems. Norintieji atlikti išpažintį ir buvo jo globotiniai. Egzorcizmo apeigas jis atlikdavo kitur.

Po to teko girdėti, kad ten dėjosi baisūs dalykai - apsėstieji rėkė,

- O aš silpnas, silpnas, - taip pat vyrišku, bet plonu, gailiu balseliu pasiskundė kita moteris.

Tai buvo panašu į Morgunovo ir Vicino duetą. Stigo tik Nikulino. Pskovo Pečerų laura buvo centras, kur apsėstieji keliaudavo tikėdamiesi pasveikti. O kai kurie jų ir apsigyvendavo Pečorose, vaikščiodavo į pamaldas, į egzorcizmo apeigas, atlikdavo įvairius ūkio dar-

“ Bet kur buvo apstu nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė (Rom 5, 20). ”

bus, kuriems juos palaimindavo.

Šeiminkė, savo mažame butelyje nemokamai priglaudusi mane ir dar kelis maldininkus, buvo garsiojo schiigumeno Savos dvasios duktė. Ji čia atsikėlė iš tolumo krašto gerbdama tada jau užmigusio dvasios tėvo atmintį. „Štai kai tėvas Sava buvo gyvas, - sakė ji, - jis išvadydavo. O dabar matau, kad žmonės ilgus metus čia gyvena, o kaip rėkdavo, taip ir rėkia“. Jos liudijimu, tėvas Sava numatė, jog taip bus. „Jūs bėgiosite paskui mus, - lyg ir sakė jis. - O mes - nuo jūsų.

nimo, pagyvenęs vienuolyne ir nepasveikęs, grįžo namo. Vėliau sužinojau, kad jis ėmė gyventi taip kaip anksčiau.

Antrą ir paskutinį sykį Pečorų vienuolyne lankiausi per Dievo Motinos Užmigimo šventę. Vykstant tradicinei eisenai, kurios metu stebuklingoji Užmigimo ikona pernešama iš Užmigimo šventovės į Michailo soborą, aš su šiuo jaunu vyru stovėjau šalia. Kartu su kitais asmenimis susikibę rankomis sudarėme atitvarą, kad į taką eisenai niekas nesiveržtų. Abu buvome smagiai nusiteikę, bet kai nešusieji ikoną priartėjo prie mūsų, jis užvertė akis aukštyn, jam tarsi kas jėga palenkė galvą, o iš gerklės pasigirdo gargaliavimas, primenantis garsus, kai žmogų pykina, jis bando, bet negali išvemt. Panašu, kad jo sąmonė buvo aptemusi, ir jis labai susivokė, ką darąs.

Tos šventovės pamaldos prasidejo popietę, ketvirtą valandą, o kai aš išėjau, buvo jau po dvyliktos, bet atrodo, jog apeigos dar tęsėsi. Pamaldos vyko su „kanonų vyresniuojū“, sticheras giedojo po du kartus. Per Rytinę skaitė akatistą. Vienas skaitovų buvo garsu-

PALIK MEILĘ BE KANTRYBĖS, IR MEILĖS NELIKS. Šv. hierarchas Kiprijonas Kartagenietis